

Т. В. 6
320

ПРАВИЛА

БЕОГРАДСКЕ ЗАДРУГЕ

ОСНОВАНА 1882. ГОДИНЕ

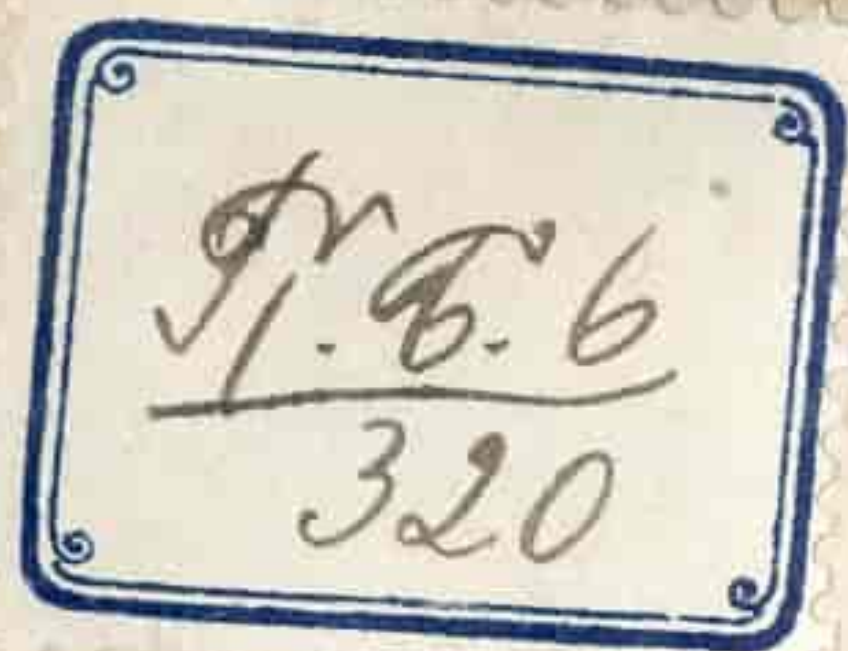

БЕОГРАД

ПАРНА РАДИКАЛНА ШТАМПARIЈА
1897.

0

1891
MAY 10
1891

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
И. Бр. 45328

ПРАВИЛА

БЕОГРАДСКЕ ЗАДРУГЕ

ОСНОВАНА 1882. ГОДИНЕ

Лука Ћеловић
БЕОГРАД

Luka Čelović
BEOGRAD

БЕОГРАД

ПАРНА РАДИКАЛНА ШТАМПАРИЈА
1897.

ПРАВИЛА

БЕОГРАДСКЕ ЗАДРУГЕ

ДОНЕСЕНА

на ванредној скупштини акционара Задругиних

2. ФЕБРУАРА 1897.

I.

Опште одредбе.

2. октобра 1882. године установљен је у Београду новчани завод на акције под именом: „Београдска Задруга за међусобно помагање и штедњу“.

Према исказаној жељи акционара на годишњем скупу свом за 1895. годину и према одредбама „закона о акционарским друштвима од 10. децембра 1896. године“, ванредна скупштина акционара „Београдске Задруге за међусобно помагање и штедњу“, држата 2. фебруара 1897. године изменила је досадашња правила као што сљедује:

II.

Предмет предузећа.

Чл. 1.

Циљ је Задруге да кредитовањем помаже развитак производње, заната, трговине и радиности.

III.

Име, седиште и трајање.

Чл. 2.

Име је овом друштву: „Београдска Задруга за међусобно помагање и штедњу“ или само „Београдска Задруга“.

Чл. 3.

Фирму Задруге пуноважно потписују председник или један члан управног одбора и управник или његов заменик испод написаног или штамбиљом утиснутог имена друштвеног.

Чл. 4.

Седиште „Београдске Задруге“ је у Београду.

Ну она може према потреби отворати филијале и агентуре свуда где то њени интереси захтевају, и за све или само за поједине гране њене радње.

У том случају дужна је протоколисати код тамошњих надлежних власти филијал или агентуру коју отвара.

Чл. 5.

Трајање „Београдске Задруге“ утврђује се на педесет година.

Оно се рачуна од 2. октобра 1882. кад је Задруга основана.

Ну она може и после тог рока продужити рад на даљих 50 година, ако редовна њена скупштина у 48. или 49. години опстанка не одлучи да Задруга престане. Пре тог рока Задруга може престати само у случајевима предвиђеним у чл. 88. ових правила.

IV.

Капитал, акције и акционари

Чл. 6.

Основни капитал „Београдске Задруге“ је уплаћен и износи 1,054.000 динара у сребру, подељених у 10540 акција, свака по 100 динара у сребру.

Чл. 7.

Акције „Београдске Задруге“ су безимене. Оне гласе: „Акција Београдске Задруге за међусобно помагање и штедњу“ и недељиве су.

Чл. 8.

Управа Задруге може по решењу своје Скупштине претворити основни капитал и резервне фондове у злато. Кад то изврши дужна је и акције које гласе на 100 динара у сребру, заменити новима саобразно чл. 23. закона о акционарским друштвима, које ће гласити на 100 дин. у злату, са називом: „Акција Београдске Задруге“.

Чл. 9.

„Београдска Задруга“ не сме куповати своје акције, ни давати на њих зајмове, нити их примати у залог.

Чл. 10.

Акционар може на скупштини учествовати и гласати само лично или може другог акционара опуномоћити за то, али једнога за све своје акције.

Пуномоћство се даје својеручним овлашћењем на улазници за скупштину која гласи на име сопственика акција.

Ну један акционар не може заступати више од једног акционара, изузев оне акционаре којима је он природни заступник. Правна лица, ако су акционари, заступаће њихови заступници.

Чл. 11.

Сваки акционар има удела у имању и добити Задруге сразмерно капиталу који његове акције престављају.

Чл. 12.

„Београдска Задруга“ је одговорна целим својим капиталом и резервним фондовима за обвезе своје према трећим лицима.

Послови Задруге.

Чл. 13.

„Београдска Задруга“ ради ове послове:

1. Прима новац па штедњу почев од 1 динара па на више, на уложне књижице, текуће рачуне и касене упутнице (записе), под условима које управа Задруге пропише. Услови отказа зајма и капиталисања камате морају бити свагда обележени на документу који Задруга изда улагачу од кога је новац примила, или ће их улагач својеручно потписати код Задруге.

2. Даје зајмове на менице које не гласе на мању суму од 50 динара, које су снабдевене најмање с два сигурна потписника а не гласе на дужи рок од 4 месеца.

Менице с једним потписом и које гласе по виђењу (соло-менице) може Задруга примати само као супергаранцију уз обвезе или залог на које зајам даје.

3. Реесконтује менице новчаних завода које такође не гласе на дужи рок од 4 месеца, а снабдевене су поред два сигурна потписника још и потписом оног новчаног завода који их даје у реесконт.

4. Даје зајмове на варанте, чекове, рентне купоне, полисе и хипотекарне заложнице под условима које управни одбор пропише.

5. Даје зајмове на драгоцености до $\frac{2}{3}$ процењене вредности. Процену врши свагда стручни проценитељ који мора бити одговоран за процењену суму. Провизију за процену плаћа увек залагач залог.

6. Даје зајмове на домаће хартије од вредности које управни одбор за добре призна.

7. Даје зајмове по текућем рачуну на основу подлоге портфељских меница на којима је свагда и жиро подносиоца; папира од вредности; солидарних обвеза појединих задруга и удружења, који су своју солидарност уговорним путем утврдили, и других реалних подлога које управни одбор за сигурне призна.

Рок солидарним обвезама може бити најдаље за годину дана од дана кад су издате. Оне се могу и обновити ако управни одбор на то пристане.

8. Даје зајмове на хипотеку под условима које задруга пропише и у вези с овим зајмовима издаје хипотекарне заложнице.

Ну овај се посао може предузети тек онда, кад резервни фонд са фондом за осигурање нарасту на суму од 1,000.000 динара.

9. Врши наплате и исплате за туђ рачун.

10. Посредује у куповинама и продајама сваке врсте за туђ рачун.

11. Посредује и учествује по могућству у закључивању зајмова за рачун државе, округа, срезова и општина, ако за њи гласају $\frac{2}{3}$ од целокупног броја чланова управног одбора.

12. Посредује у стварању трговачких заједница за узајамно помагање у кредиту уз солидару меничну обвезу један за све и сви за једнога.

13. Посредује у организовању произвођачких и индустријских задруга у циљу производње и прераде домаћих производа.

14. ~~Купује непокретности до половине вредности резервних фондова.~~

15. Прима на чување предмете од вредности.

16. Прима на сместиште производе и сваку другу робу која не подлежи лако квару, и у вези с овим послом издаје варанте. Услове до озакоњења вараната, под којима се роба оставља мора сопственик робе потписати и предати Задрузи на чување.

17. Врши послове осигурања у нарочитом одељењу свом и са специјалним резервним фондом, који ће се звати „фонд за осигурање“, и то првенствено осигурање људских живота и осигурање зграда и других објеката против пожара, а доцније по могућству и све остале врсте осигурања, као што су: осигурање бродова, усева против града, стоке против помора, несрећних повреда, преноса робе, путника и т. д.

Услови за осигурање имају бити по могућству једнаки или и бољи од услова под којима страна друштва раде ове послове у Србији, у времену, кад ова правила ступе у живот.

Чл. 14.

Осигурања ће се вршити на основу писмене обвезе осигураника, да ће услове у обвези означене тачно испуњавати према Задрузи, и обратно за сигурност осигураника Задруга ће му издати полису у којој ће бити означена његова права и његове обвезе сагласно правилнику који управни одбор задруге пропише (в. чл. 16).

Чл. 15.

Кад ће који од ових послова почети или кад ће који од њих престати одлучује управни одбор Задруге.

Ну послове осигурања може Задруга почети тек онда, кад „фонд за осигурање“ достигне најмање суму од 200.000 динара (в. чл. 79—84).

Чл. 16.

О свима пословима побројаним у 13. чл. управни одбор ће пре него што их почне радити прописати правилник, један за све послове, или и засебне правилнике за поједине важније послове, и у њима ће обележити услове под којима ће радити и суму капитала која се у поједине радње има употребити.

VI

Управни, надзорни и цензорни одбора). *Управни одбор.*

Чл. 17.

Управни одбор састоји се из 9 чланова. Они из своје средине бирају председника и перовођу.

Чл. 18.

Управни је одбор задругин орган који заступа Задругу према сваком. Он рукује Задругином имаовином и преко подручног чиновништва извршује све послове, који не спадају у делокруг надзорног и цензорног одбора или скупштине, а на име:

- а. Прописује пословник, правилнике и упутства за рад у границама ових правила.
- б. Одређује камату и таксе.
- в. Подиже тужбе против нехатних платиша.
- г. Саставља месечне, полугодишње и годишње извештаје о раду Задруге, па их подноси надзорном одбору на преглед а годишње и скупштини на преглед и одобрење.
- д. Извршује скупштинске одлуке.
- е. Сазива редовне и ванредне скупштине по пропису ових правила.
- ж. Бира управника и поставља чиновнике и одређује им плату.

Чл. 19.

Члан управног одбора може бити само онај акционар који стално живи у Београду, српски је држављанин, и не стоји под стечајем или под истрагом због презадужености или под оптужбом за дела из користољубља. Страни држављани, акционари Задруге, могу бити чланови управног одбора само до $\frac{1}{4}$ од целокупног броја. И они морају становати стално у Београду.

Чл. 20.

Чланови управног одбора дужни су пре него што ступе у дужност као чланови управе положити на име кауције у депозит Задрузи тридесет комада Задругиних акција.

Чл. 21.

Члан управног одбора „Београдске Задруге“ не може за време док је њен члан бити у исто време и члан управног или надзорног одбора другог ког новчаног завода, у Београду, изузимајући „Привилеговану Народну Банку“.

Чл. 22.

Дужност је чланова управног одбора да редовно долазе у седнице и да дежурају наизменце за време које се правилником утврди.

Чл. 23.

Управни одбор бира скупштина на 5 година, али тако, да у првом периоду, за прве 4 године, сваке године одсту-

пају по два члана које коцка одреди, а пете године последњи један. После овог времена одступају два по два редом којим су изабрата. Чланови који одступе могу бити поново изабрати.

На случај смрти или добровољног одступања појединих чланова њихова се места попуњују на првој идућој скупштини. Ну кад би се број њихов смањило толико, да управни одбор не би могао доносити пуноважне закључке, тада је дужност надзорног одбора да сазове ванредну скупштину, најдаље за 10 дана, на којој ће се попунити број ових чланова управног одбора, чија су места празна.

Чл. 24.

Управни одбор држи своје редовне седнице сваког месеца по једанпут, а по потреби и више пута. Седнице се састају на позив председника. Ну он је дужан сазвати седницу и кад то три члана управног одбора писмено захтевају. Кад је председник спречен, замењује га дневни повереник (дежурни члан). Управни одбор решава пуноважно кад су присутни најмање пет чланова управног одбора. При гласању решава проста већина гласова. У случају кад се гласови једнако поделе, решава страна на којој је председник.

Чл. 25.

Сваки члан управног одбора прима на име награде десет динара за сваку седницу на којој је учествовао при већању и решавању и за сваки дан дежурања.

Чл. 26.

Чланови управног одбора одговорни су Задрузи лично и целим имањем својим солидарно за штету, која би настала од неправилног или противзаконног вршења своје дужности. Ова одговорност не може пасти само на оног члана управног одбора, који је одмах против неправилне одлуке протествовао и тај протест писмено доставио надзорном одбору, или ако није присуствовао у седници ни суделовао у решавању којим је друштву штета учињена.

Чл. 27.

Потпис управног одбора везује пуноважно Задругу према трећима, па ма управни одбор прекорачио границе круга рада.

Чл. 28.

Управни одбор може изабрати за вођење друштвених послова пуномоћнике (прокуристе,) а за заступање друштва може овластити друштвене службенике или и друга лица. Круг њиховог рада одређује се нарочитим пуномоћством.

Све објаве дужан је управни одбор објављивати у званичним новинама и још једном листу који управни одбор у правилнику означи.

б). *Надзорни одбор.*

Чл. 29.

Надзорни одбор састављен је из 5 чланова, које бира скупштина из редова акционара на 2 године, но тако да прве године одступају двојица које коцка одреди, а друге године остала тројица. Доцније одступају по реду избора. Чланови који одступају могу бити по ново изабрати.

Чл. 30.

Надзорни је одбор Задругин орган који води надзор и контролу над целокупном Задругином радњом. Он бира из своје средине себи председника.

А његове су дужности:

а, Да у свако доба кад за добро нађе прегледа задругине књиге, писмена, одлуке, листице (портфељ) и стање друштвене благајнице.

б, да испитује месечне полугодишње и годишње рачуне (биланс) и предлоге о подели чисте добити.

в, Да тражи обавештење о току друштвених послова.

г, Да подноси скупштини извештај о стању задругином.

Чл. 31.

Надзорни одбор има право и дужност да сазове ванредну скупштину задругара кад год нађе да то захтевају интереси Задруге.

Чл. 32.

Надзорни одбор решава пуноважно кад су присутна најмање 3 члана.

Чл. 33.

Чланови надзорног одбора дужни су пре ступања у дужност положити у име кауције Задрузи петнајест Задругиних акција.

Чл. 34.

На случај да се број чланова надзорног одбора смањи смрћу или одступањем толико да не могу пуноважно доносити закључке, управни одбор сазива ванредну скупштину за попуњење празних места чланова надзорног одбора.

Чл. 35.

Члан надзорног одбора Београдске Задруге не може бити у исто време и члан управног или надзорног одбора другог ког новчаног завода у Београду, изузимајући „Привил. Народну Банку.“

Чл. 36.

Чланови надзорног одбора добијају за сваку седницу по десет динара на име награде, која им се исплаћује на крају године.

Чл. 37.

Чланови надзорног одбора солидарно су одговорни Задругарима за штету ако рачуне не би на време прегледали, или ако би приметили неправилну радњу управног одбора, па не би предузели мере да се неправилности спрече.

Чл. 38.

Чланови управног и надзорног одбора и чиновници Задругини не могу доћи у обвезу спрам Задруге.

Чл. 39.

Управни и надзорни одбори састају се према потреби у заједничке седнице на позив једног или другог одбора, ради договора о начелним питањима која се тичу интереса Задругиних.

Њихово је право и да бирају заједнички за Задругу заслужне људе за почасне председнике доживотно.

в). *Цензорски (есконтни) одбор.*

Чл. 40.

Цензорски одбор састоји се из 15 чланова. У састав његов улазе 9 чланова управног одбора и 6 чланова које управни и надзорни одбори сваке године заједнички бирају прве недеље после годишње скупштине из редова грађана, који стално у Београду живе. Избор се врши тајним гласањем.

Чл. 41.

Дужност је цензорског одбора да у цензорским седницама цензурише и одобрава зајмове по меницама.

Чл. 42.

Цензорски се одбор дели на одсеке, у који свагда по реду долазе 2 члана управног одбора, 2 члана изабратих из редова грађана, дежурни члан управног одбора и управник

Управник учествује у решавању с правом гласа само онда, кад је и сам члан управног одбора, иначе с правом саветодавним.

Чл. 43.

Чланови цензорског одбора изабратих из редова грађана полажу пре него што у дужност ступе у име кауције Задрузи 10 акција Београд. Задруге.

Чл. 44.

Одлуке у цензорском одбору доносе се већином гласова. Кад су гласови једнако подељени, сматра се, да је предмет одбијен.

Чл. 45.

Одлуке цензорског одбора заводе се у нарочиту књигу коју по свршетку цензуре потписују сви присутни.

Чл. 46.

Чланови цензорског одбора добијају за сваки састанак у ком већају и решавају по 6 динара, који им се исплаћују на крају године.

Чл. 47,

Кад који од чланова управног, надзорног и цензорског одбора, или од чиновника који имају положену кауцију код Задруге одступе са свог положаја, не могу дићи своју кауцију док годишња скупштина за ту годину не призна за исправне Задругине рачуне и не изда одборима разрешницу.

VI.

Скупштина

Чл. 48.

Скупштине су редовне и ванредне, и држе се у Београду.

Чл. 49.

Редовна скупштина држи се у току прва четири месеца почетком године.

Чл. 50.

Ванредну скупштину може сазвати управни одбор кад год за добро нађе. Њу може сазвати и надзорни одбор у случајевима предвиђеним у овим правилима.

Управни је одбор дужан сазвати ванредну скупштину и онда, кад то затраже написмено акционари који представљају и депонују код Задруге $\frac{1}{10}$ део од целог броја друштвених акција. Они су у захтеву дужни означити питање ради ког траже сазив скупштине.

Чл. 51.

Редовне и ванредне скупштине, кад их сазивају управни или надзорни одбор, морају се огласити најмање на месец дана пре састанка.

А скупштине које се сазивају на захтев акционара који представљају $\frac{1}{10}$ део од целокупног броја акција

морају се објавити најдаље за три дана од дана захтева, а за даљих 10 дана морају се и одржати.

У огласу се мора увек означити и дневни ред предмета о којима ће се већати и решавати на скупштини.

Чл. 52.

Ако управни одбор не би хтео сазвати ванредну скупштину на захтев акционара, онда ће је сазвати надзорни одбор у року од 3 дана, па ако и он то не учини, онда ће је акционари сами сазвати пошто изврше прописе члана 61. „закона о акционарским друштвима“.

Чл. 53.

Скупштина може пуноважно решавати кад је на њој заступљена $\frac{1}{4}$ целокупног броја акција.

На скупштини се решава већином гласови.

Ну ако се за први сазив скупштине не депонује $\frac{1}{4}$ акција, онда ће се најдаље за десети дан сазвати друга

скупштина, на којој ће пуноважно решавати онолик број акција, колико их буде депоновано.

Чл. 54.

Да друштво престане, или да продужи и даље радњу, или кад хоће да промени циљ друштвеног предузећа, потребно је да на збору буде заступљена најмање половина друштвених акција и да за измену гласају $\frac{3}{4}$ присутних гласова.

О изменама и допунама правила могу се доносити одлуке, ако на збору буде заступљена најмање $\frac{1}{3}$ друштвене главнице, и ако за измене и допуне гласа апсолутна већина присутних гласова.

Чл. 55.

Препис одобрених измена и допуна у правилима друштвеним морају се најдаље за 10 дана пошто су на скупштини примљене поднети Министру народне привреде на одобрење.

Чл. 56.

На скупштинама дају акције право гласа у овој сразмери:

3	акција	дају	право	на	1	глас
15	"	"	"	"	2	"
25	акција	дају	право	на	3	гласа
40	"	"	"	"	4	"
55	"	"	"	"	5	"
70	"	"	"	"	6	"
85	"	"	"	"	7	"
100	"	"	"	"	8	"

Сваких даљих 50 комада акција дају право на један глас, но нико не може имати више од 10 гласова па ма колико акција имао.

Чл. 57.

Скупштину руководи председник управног одбора, а у његовом одсуству један члан управног одбора, кога управни одбор за то одреди.

Чл. 58.

О предлозима акционара, који имају право гласа, може се на скупштинама које су сазвали управни или надзорни одбор већати и решавати само онда, ако су дотичне предлоге поднели управном одбору најмање на 10 дана пре састанка скупштине. Поред тога такав предлог мора на самој скупштини помоћи 10 акционара, па да се може узети у претрес. Они пак писмени предлози, који би се од стране појединих акционара изнели на самој скупштини, прочитаће се, и ако их бар 10 акционара на скупштини помогне, онда ће се увести без икакве дебате у записник те скупштине, и управа је дужна о таквим предлозима донети своје мишљење и ставити их на дневни ред прве редовне скупштине и узети их у претрес.

Чл. 59.

Гласање на скупштинама бива свагда поименично. Само се избор часника врши тајним гласањем с цедуљама.

Чл. 60.

На скупштини се води записник о свему што се решава. Записник потписују председник, перовођа и 3 акционара, које скупштина нарочито за то избере.

Чл. 61.

Ко жели учествовати на скупштини дужан је положити код Задруге своје акције најмање три дана пре скупштине. На положене акције добија реверс и улазницу.

На улазници мора бити означено: име и презиме акционара, колико је акција положио и на колико гласова има право.

По свршетку скупштине депоноване акције враћају се сопственицима уз повраћај датог им реверса.

Чл. 62.

Управни је одбор дужан заводити у нарочити списак све акционаре који се пријаве да ће на скупштини учествовати. У њему ће се забележити колико је акција депоновао и колико гласова има. Овај списак ће се закључити и потписом друштвене фирме утврдити најмање три дана пред скупштину и тада изложити акционарима на увиђај.

Чл. 63.

Управни је одбор на дан скупштине дужан по улазницама дошавших акционара направити списак. У њему ће се обележити имена оних који су дошли, колико су акција депоновали и према томе колики број гласова имају. При отварању скупштине има се најпре констатовати број акција из тог списка и пошто се утврди да има довољан број за пуноважно решавање, скупштина може отпочети рад.

Чл. 64.

На скупштини се редовно врше ови послови и овим редом.

1. Бира се перовођа, 3 члана за бројање гласова и 3 за потписивање записника.

2. Чита се извештај с билансом и поделом добити управног одбора и извештај надзорног одбора.

3. Даје се разрешница управном и надзорном одбору на рад и рачуне за дотичну годину.

4. Бирају се нови чланови управног и надзорног одбора у смислу прописа ових правила.

5. Претресају се предлози управног или надзорног одбора и појединих акционара у смислу чл. 58.

6. Решава се о измени правила.

Чл. 65.

Решења скупштине донесена по пропису ових правила обвезна су за све акционаре.

VII.

Биланс и подела добити.

Чл. 66.

Задруга води све своје рачуне у динарском течају.

Чл. 67.

Задруга закључује своје рачуне и завршује своје књиге сваке године 31. децембра и предаје их на преглед надзорном одбору најдаље до краја месеца фебруара.

Чл. 68.

Месечни и полугодишњи обрт може се предавати јавности сваког месеца или сваке пола године, а годишњи се мора саставити најмање месец дана пре збора и најмање 8 дана пре скупштине ставити на углед у Задрузи акционарима.

Биланс који скупштина усвоји, управни је одбор дужан објавити најдаље 15 дана после свршене скупштине.

Чл. 69.

При склапању биланса управни одбор поступиће по овим одредбама.

1. Свака покретна имаовина и свако друштвено потраживање стављаће се у биланс по вредности коју има последњег дана пословне године, а непокретна по цени коштања. Али, ако би непокретна имаовина из ма којих узрока пала у цени, надзорни ће одбор одредити три вештака неакционара да је процене и овако нађена цена завешће се у биланс.

2. Хартије од вредности стављаће се по курсу последњег дана пословне године.

3. Сумњива потраживања записује се по вредности која је према приликама вероватна; а пропала се неће ни стављати у биланс.

4. Сви административни трошкови ставиће се у годишњи рачун као издатак, а трошкови око организације исплаћиваће се амортизацијом у року 5—10 година.

5. Сума основне главнице и сума резервних фондова ставиће се у дуговање, и

6. Добит и штета који се покажу по поређењу свеколике имаовине (активе) и дуговања (пасиве) стављаће се нарочито у закључку биланса.

Чл. 70.

Кад се према претходном члану утврди актива и кад се сви трошкови одбију, оно што остане чиста је добит Задругина.

Чл. 71.

Од чисте добити има се издвојити за резервне фондове према пропису чл. 82—86.

За тим на име тантијеме:

Управном одбору

Назорном одбору

Управнику

Чиновницима

4	0	0
1 ¹	0	0
1	0	0
3 ¹	0	0

Тако исто има се издвојити и улог задругин у пензиони чиновнички фонд, према чл. 4 уредбе о пензионом фонду чиновника „Беогр. Задруге.“

Што преко овога претекне ставља се на расположење скупштини.

Кад је управник уједно и члан управног одбора има право само на своју управничку тантијему.

Чл. 72.

Из тантијеме предвиђене за чиновнике увек ће се узети једна четвртина за њихов пензиони фонд а остале три четвртине поделиће се на све чиновнике Задругине, који су најмање 6 месеци пре закључка рачуна у служби Задругиној сразмерно њиховој плати.

Чл. 73.

Скупштина може за преглед биланса и рачуна одредити и нарочите рачуноиспитаче.

У том случају скупштина се одлаже а одређени испитачи имају права разгледати све књиге, инвентар, стање благајне и све новчане документе.

Они се не могу бирати из редова лица, која су у служби друштвеној а могу бити и неакционари, ну не смеју стајати у блиском сродству с члановима управног и надзорног одбора.

Чл. 74.

Акционари који престављају најмање $\frac{1}{20}$ део акција друштвене главнице могу овластити једног или више пуномоћника да воде парницу противу чланова управног или надзорног одбора, кад мисле да су они неправилном радњом оштетили њихове интересе. Исто тако сваки акционар има право лично у своје име водити парницу против управног или надзорног одбора, кад налази да су му интереси повређени.

Чл. 75.

Дивиденду Задруга исплаћује најдаље за 15 дана после свршене скупштине

Чл. 76.

Дивиденда која се не дигне за пет година од дана у који је скупштина дотични рачун утврдила и одобрила, уноси се у резервни фонд.

Чл. 77.

Сума тантијеме предвиђена за чланове управног и надзорног одбора исплаћује се према броју седница на којима су присуствовали.

Чл. 78.

Присутност чланова управног и надзорног одбора у седницама доказује се књигама, у које сваки присутни члан даје својеручни потпис по свршеној седници.

VIII. Ресервни фонд

Чл. 79.

Ресервни фонд Беогр. задруге служи за покриће могућих губитака.

Чл. 80.

Према пропису чл. 62. досадашњих правила Беогр. Задруге од 1890. год. ресервни је фонд достигао максималну цифру која износи $\frac{1}{5}$ основног капитала.

Чл. 81.

За бољу сигурност друштвене радње, поред досадашњег резервног фонда оснива се од данас још један фонд, који ће се звати „фонд за осигурање“, и служиће првенствено за покривање могућих губитака код послова осигурања.

Чл. 82.

„Фонд за осигурање“ образује се на овај начин:

1, Првих 5 година после потврде ових правила сав чист приход од послова осигурања уноси се у овај фонд.

2. Тако исто уноси се за првих пет година сав вишак чисте добити од целокупне радње што преостане иза распореда исплате који скупштина утврди.

3. У овај се фонд уносе за првих 5 година и све наплате сумњивих потраживања.

4 У њега ће се унети и вишак чисте добити што преостане иза распореда исплате за 1896. г. коју скупштина одреди.

Чл. 83.

Ако до 1. октобра 1897 год. фонд за осигурање не достигне суму од 200.000 динара, онда ће се тог дана унети у тај фонд и сва до тада наплаћена сумњива потраживања и сав приход од резервног фонда и фонда за осигурање,

Па ако и те суме не стигну да створе суму од 200.000 динара, колико је потребно да се послови осигурања могу

почети (в. чл. 15) онда ће управа Задруге недостатак до 200.000 динара попунити или позивом акционара на доплату тог недостатка сразмерно броју акција, или ће се послужити привременом послугом из резервног фонда да тај недостатак попуни.

Чл. 84.

На случај да се послужи привременом позајмицом из резервног фонда, онда се из сума предвиђених за стварање фонда за осигурање (чл. 82) има идуће године првенствено попунити резервни фонд до суме коју је имао пре учињене послуге из њега, па тек пошто се то учини означени приходи ће ићи поново у сам фонд за осигурање.

Чл. 85.

По истеку првих 5 година сваке године ће се уносити најмање 15% од целокупне чисте годишње добити у резервни фонд и фонд за осигурање на тај начин, што ће се ставити управном и надзорном одбору та сума на расположење да је према свом нахођењу унесе у један или у други фонд или у оба по извесној сразмери, коју они договорно сваке године одреде.

Од тог времена ће и интерес сваког фонда служити на ојачање оног фонда из кога потиче.

Чл. 86.

Исто тако ће скупштина на предлог управног одбора по истеку првих 5 година одлучивати, да ли ће приход од наплате сумњивих потраживања улазити и даље у фонд за осигурање или ће он улазити у општу добит за поделу.

Чл. 87.

Капитал резервног фонда и фонда за осигурање може се уложити у српске државне хартије од вредности, и у остале домаће сигурне вредности које носе сталан интерес или ~~у непокретности до половине вредности резервних фондова.~~

IX.

Престанак друштва.

Чл. 88.

Друштво престаје у овим случајевима;

1. Кад истече рок његовог трајања, а скупштина не реши да се рад продужи.

2. Кад то реши скупштина акционара, на којој мора бити заступљена најмање половина друштвених акција и од њих гласа за престанак најмање $\frac{3}{4}$.

3. Кад министар народне привреде нареди у смислу чл. 79 закона о акционарским друштвима да друштво престане.

4. Кад друштво сем резервних фондова изгуби и $\frac{1}{4}$ капитала. У том случају управни одбор одма сазива скупшину.

5. Кад се друштво споји с другим акционарским друштвом.

6. Кад број акционара буде мањи од десет.

Чл. 89.

Кад се реши да Задруга престане, скупштина одма бира три Задругара, који ће у смислу прописа чл. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. и 90. закона о акционарским друштвима извршити ликвидацију.

Чл. 90.

Кад се одреде ликвидатори управни одбор престаје, а надзорни одбор остаје и даље до свршетка ликвидације,

X.

Државни надзор.

Чл. 91.

Министар народне привреде има право надзора о тачном вршењу друштвених правила.

XI.

Закључна опредељења.

Чл. 92.

Београдска Задруга на основу закона од 21. септембра 1871. године ужива ове повластице;

1., лажно прављење или подражавање ма којег рода исправа, које поменута Задруга издавала буде, казни се оним казнама, које су опредељене за лажно прављење или подражавање јавних исправа;

2., ова Задруга има право, да се у случају, ако дужник дуг свој по истеку рока да измири, пре свију других поверитеља и без судске помоћи наплати из оних новаца, еспапа и других покретних ствари, које су јој као залога ради безбедности дуга од самога дужника, или од другог за њега предане. Ствари које су за берзу, имају се у таквом случају продати на берзи. Остале ствари продаће са путем јавне продаје, коју ће задруга извршити. Ако што по наплати главног дуга, интереса и трошкова Задруге претече, то ће се вратити дужнику;

3., Задрузи неће ништа сметати у наплати њених тражбина, односно предмета и начина о чему је под 2. реч, ако би дужник или сопственик умро, или би се стециште отворило. У оваком случају, само ће се вишак, ако би преко њених тражбина претекао, предати пупилској или стецишној маси;

4., Раније пријављена права других лица на предмете, који су од дужника или за њега, ради обезбеђења дуга Задрузи предата, преча су од права ове Задруге само онда, ако су та ранија права још при предаји Задрузи била позната;

5., код Задруге заложене ствари, новци или еспапи, могу се само оном сумом узаптити или у стечајну масу узети, која претече, кад се Задруга од те залогe за своје потраживање потпуно намири; и

6., У случајима, где би ова задруга којег свог дужника тужила суду, па би своју тужбу оснивала на изводу из својих књига, онда ће ти изводи, које ће фирмовоћа потписом и печатом потврдити да су верни, имати силу полудоказа сходно закону;

На основу закона од 10. Јануара 1879. повластицу;

7., за менице, које су есконтване код „Београдске задруге“ али се не плате на време, судови ће на захтев ове Задруге досуђивати онај интерес, који буде означен за те менице на есконтној листи; а задруга ће ову листу увек подносити суду у препису, који ће она сама оверити.

За све спорове, било да је Задруга тужитељ или тужен, надлежан је београдски трговачки суд.

А на основу закона од 17. октобра 1872;

8., Ако су предмети или роба, који су у залози код кредитног завода, по природи квару подложни па се оди-ста и кварити почну, онда ће се то јавити залогодавцу или његовом пуномоћнику у месту, па ако од 24—48 са-хати не да допунителну залогу или јемство, завод ће од-редити три лица, која ће написмено изјавити, у каквом се стању ствар налази, — а затим залогу јавно продати.

Ако заложени предмети или роба по природи нису квару подложни, али им вредност падати почне, онда ће се залогодавац позвати или његов пуномоћник у месту, да за пет дана да допунителну залогу или јемство, које ако не учини, завод ће преко три лица потврдити напи-смено у каквом се стању залога находи, па ће после на-редити јавну продају.

Што се пак тиче робе примљене у комисион, завод ће према горе наведеним случајевима поступити онако, тек онда, кад његови интереси дођу у опасност.

ПОЧАСНИ ПРЕДСЕДНИК

Ђорђе Вајферт

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА:

Таса Банковић	Димитрије Ђирковић
Милутин Ј. Марковић	Милорад Јанковић
Јован М. Тадић	Милан Банковић
Радован М. Миленковић	Димитрије Ђорђевић
Лука Ђеловић	Раденко Драговић
Паја К. Мијаиловић	Др Михајло В. Вујић
Коста С. Таушановић	

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА:

Коста Д. Главинић	Влад. Чортановић
Тодор Ј. Мијаиловић	Др. Михајло М Поповић
Аца Борисављевић	Љуба Живковић
Тодор Ђурић	

На основу чл. 68 закона о акционарским друштвима одобравам ове измене и допуне правила Београдске Задруге за међусобно помагање и штедњу.

Прописна такса, по тач. 243 закона о таксама, наплаћена је, на потврђеном примерку правила, који је Задрузи предан, прилепљена и поништена.

ШБр. 761.

6. Фебруара 1897

Београд.

(М. П.)

Министар
Народне Привреде
Љуб. Клериф, с. р.

На основу чл. 68. закона о акционарским друштвима одобравам ове измене и допуне правила Београдске Задруге за међусобно помагање и штедњу, но с тим, да код чл. 87., у почетку, речи: „Капитал резервног фонда и фонда за осигурање може се уложити“ гласе: „*Капитал резервног фонда и фонда за осигурање мора се уложити*“ (чл. 80. закона о акционарским друштвима.)

Прописна такса, по чл. 243. закона о таксама, наплаћена је, на потврђеном примерку правила, који је Задрузи предан, прилепљена и поништена.

ШБр. 761.

6. Фебруара 1897

Београд.

(М. П.)

Министар
Народне Привреде
Љуб. Клерић с. р.

